

[Landbrugsministeren.]

det drejer sig om små eller store forekomster af brunkul. Men det bliver altså i alle tilfælde et beløb, som jeg regner med vil ligge noget under den mønt, jeg blev belønnet med efter afslutningen af et andet æret medlems tale.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Fuglsang, der spurgte om bestemmelsen vedrørende forhandlingen mellem arbejdsministeren og mig om benyttelsen af arbejdskraft, at det er selvfølgelig meningen, at man vil søge at få de arbejdsløse i arbejde. Jeg siger på forhånd, at det er ikke sikkert, det kan lade sig gøre i alle tilfælde; jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre ved alt beplantningsarbejde, men det er i hvert fald meningen.

Til de øvrige bemærkninger, det ærede medlem hr. Fuglsang fremførte, vil jeg gerne sige, at for mig at se ligger de ting, han her omtalte, jo noget uden for dette lovforslags rammer. Jeg minder dog om, at en del af brunkulproduktionen, og vel den væsentligste, som baggrund har forbruget på offentlige værker og direkte eller indirekte er sat i gang ved initiativ fra disse værker.

Til de ærede medlemmer hr. Kirkegaard og hr. Alfred Jørgensen, der begge var inde på ønskeligheden af at forskønne landskabet — og det ærede medlem hr. Kirkegaard ser det gerne fremmet ved plantning af løvtræer — vil jeg sige, at vi må selvfølgelig plante, hvad der kan gro på stedet. Kan der gro løvtræer, synes jeg, det er en glimrende idé, at vi planter dem.

Det ærede medlem hr. Alfred Jørgensen sagde ud fra sit lyriske gemyt i poetiske vendinger, at vi måtte nu bortradere de grimme pletter og se at lave dem til skønhedspletter. Så kønt som vort fælles hjemland Fyn tror jeg ikke vi kan gøre det ved praktiseringen af dette lovforslag, men jeg håber, det bliver så kønt som muligt. Kan vi forene det nyttige med det behagelige, eller skal vi sige det nyttige med det kønne, synes jeg i hvert fald, det er noget, vi skal stille imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1403, fremsættelsen i tidenden sp. 2942).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Den kgl. veterinær- og landbohøjskole kan til september fejre sit 100 års jubilæum, og det kan derfor ikke undre nogen, at lovene om denne højskole, selv om de flere gange er revideret i tidens løb, ligesom mange af bygningerne ved skolen med tiden er blevet noget forældede.

Jeg skal ikke sige meget om skolens fortid. Visse sager, der har været fremme i de senere år, har dog givet anledning til drøftelse af, hvorvidt skolens styrelsesform var tidssvarende, og jeg tror, man kan besvare det med at sige, at det har man ikke fundet den var.

Det lovforslag, der nu foreligger, finder jeg er udtryk for en meget fornuftig tilpasning efter nutidens krav. Jeg finder det meget naturligt, at veterinær- og landbohøjskolen fortsat forbliver under landbrugsministeriet; både på undervisningsområdet og på forskningsområdet har den så nær tilknytning til landbruget, at det må være naturligt, at den forbliver, hvor den er.

Højskolens fremtidige styrelsesform og virksomhedsform skal efter lovforslaget fastsættes ved kongelig anordning. Herved

[Chr. Thomsen.]

får højskolen en styrelsesform, der svarer nogenlunde til, hvad andre skoler af lignende karakter har. Den fremtidige skoleform, som den er foreslået i § 2, tror jeg indebærer muligheder for et bedre samarbejde på skolen og for en rolig og stabil virksomhed her.

Hvis dette lovforslag vedtages, bortfalder den særlige tilsynsrådsordning, som landbohøjskolen alene har. Jeg har selv den ære at være medlem af tilsynsrådet, men jeg tror, hele tilsynsrådet vil tage det meget roligt, at vi med dette lovforslags vedtagelse afskaffer os selv; hvis man ved denne lov kan finde frem til en bedre og smidigere styrelsesform for skolen, går vi i tilsynsrådet ind for det.

Da alle tidligere love om landbohøjskolen bortfalder med dette forslags vedtagelse, vil jeg gerne spørge den højtærede landbrugsminister, om det er muligt, at han på nuværende tidspunkt over for det udvalg, der eventuelt bliver nedsat, kan præcisere, hvad man har tænkt sig at de nævnte kongelige anordninger skulle indeholde ud over, hvad der er anført herom i lovforslaget.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Harald Nielsen: Det er utvivlsomt rigtigt, hvad den højtærede landbrugsminister fremhæver i sin fremsættelsestale, at de for landbohøjskolen gældende lovbestemmelser og de dertil knyttede administrative bestemmelser længe har trængt til revision. Det er også nok rigtigt, at reglerne for den indbyrdes kompetence mellem højskolens besluttende organer og mellem disse og landbrugsministeriet har vist sig at have mangler og at trænge til revision. Det gælder blot om at få revisionen foretaget på den rigtige måde.

Selve lovforslaget har jeg ikke så forfærdelig meget at sige om; det går i hovedsagen ud på at skabe lovhjælp for de kongelige anordninger, der skal indeholde de egentlige ændringer af højskolens arbejde og virke. Der sker ved loven visse ændringer, idet f. eks. for fremtiden landbohøjskolens direktør kaldes rektor. Han får en prorektor ved sin side og en administrationschef. Man inddeler undervisningen derude i fag-

områder, så at det kommer til at ligne de fakultetsordninger, der er gældende ved andre højere undervisningsanstalter. Det er sikkert alt sammen i sin orden, men det egentlige og afgørende ligger i de kongelige anordninger.

Vi ved, at den kongelige veterinær- og landbohøjskole har betydnet overordentlig meget for jorddyrkningen her i landet i videste forstand. Vi ved også, at når den har gjort det, hænger det i ikke ringe grad sammen med, at landbohøjskolen altid har haft det snævraste samarbejde, den næreste kontakt med det praktisk arbejdende jordbrug, og det skulle vi gerne bevare. Der er ikke tvivl om, at når landbohøjskolen har haft denne nære forbindelse med det praktisk arbejdende erhvervsliv, hænger det sammen med, at skolens elever har været rekrutteret blandt dem, der har arbejdet ude i praksis, før de kom ind på højskolen og fik den mere teoretiske og videnskabelige uddannelse. Derfor er det også meget afgørende, når man nu kommer til de kongelige anordninger og til de bestemmelser, som skal afgøre, hvorledes optagelsesbetingelserne skal være: at de da bliver af en sådan art, at man bevarer betingelserne om forudgående kendskab til det praktiske arbejde.

Jeg ved, at for mejeribrugsafdelingens vedkommende er det således, at de pågældende skal have gået 4 år ude på et mejeri for at kunne komme ind på landbohøjskolen og deltage i undervisningen dér. For landbrugs vedkommende skal de have været i landbrugspraksis i hvert tilfælde i 3 år; det er en af de betingelser, der stilles for at blive optaget som elev på skolen. Jeg har imidlertid hørt rygter om, at man vil slække på disse krav, medens man til gengæld vil skærpe kravene om forkundskaber.

Jeg erkender gerne, at det kan være meget nyttigt med sådanne forkundskaber, men jeg ville være meget ked af, om man opstillede en bestemt eksamen som adgangs-betingelse. Det må vel kunne ordnes ved en optagelsesprøve. De, der skal ind på en undervisningsanstalt af denne karakter, har jo fortrinsvis brug for kendskab til matematik, måske til et enkelt fremmed sprog, og naturligvis må der også kunne præsteres en skriftlig fremstilling. Ligeftrem at opstille krav om en bestemt forudgående eksamen, realeksamen, præliminær- eller studenter-

[Harald Nielsen.]

eksamen som adgangsbetiingelse til landbohøjskolen vil jeg finde uheldigt; det ville netop afskære mange, som har den forudgående praktiske uddannelse, fra at komme derind. Adgang ville de snarere få, hvis de kunne indstille sig til en optagelsesprøve for kundskaber i bestemte fag. Jeg tillægger det overmåde megen betydning, at hele denne side af sagen bliver ordnet på rette måde. Vi ved fra andre landes landbrugsuniversiteter, at de har lidt under den svaghed, at de var fjernet langt fra det praktisk arbejdende erhvervsliv og derfor ikke har fået den betydning for det praktisk arbejdende erhvervsliv, som vor hjemlige landbohøjskole har fået, og som vi alle glæder os over og gerne skulle bevare.

Der er mange andre ting, som der kunne være grund til at drage frem i denne forbindelse med hensyn til landbohøjskolens indre arbejde og organisation, men jeg vil ligesom den ærede ordfører for socialdemokratiet spørge, om det er muligt i et udvalg at få at se udkast til de nævnte anordninger. Den højtærede landbrugsminister har i sin fremsættelsestale sagt, at han har modtaget sådanne udkast. Det er naturligvis ikke tinget, der i den forstand skal bestemme — efter loven bliver det landbrugsministeren i samråd med lærerforsamlingen derude, der skal træffe de endelige afgørelser; men det kunne dog være nyttigt, om tinget fik lejlighed til i et udvalg at udtale sig derom. Vi er her jo for at anlægge de almene synspunkter også på, hvorledes en sådan undervisningsanstalt skal drives, og det kan vi først rigtig få lejlighed til, når vi kender hovedretninglinjerne for de kongelige anordninger, der nu skal omorganisere landbohøjskolens arbejde.

Vi fra venstres side lægger overmåde megen vægt på, at vor gamle skole, der har ydet så værdifuld en indsats i jorddyrningen herhjemme, får de bedst mulige vilkår at arbejde under, og derfor er vi særlig interesserede i at se disse udkast til kongelige anordninger, som allerede skal foreligge. I øvrigt kan jeg tilsige lovforslaget vor velvillige støtte.

Niels Ravn: Det foreliggende forslag til lov om den kgl. veterinær- og landbohøjskole skal, som det fremgår af den højt-

ærede landbrugsministers fremsættelsestale, erstatte en lovgivning, der stort set er henimod 100 år gammel. Jeg forstår, at den højtærede landbrugsminister har tænkt sig loven som noget i retning af en jubilæums-gave til landbohøjskolen i hundredåret for dens oprettelse.

Når man markerer et sådant jubilæum, melder den tanke sig let, om der ikke forud for højskolens oprettelse har været meddelt undervisning her i landet i de discipliner, der nu har hjemme derude, og så viser det sig, når vi ser på dette forhold, at kun for en enkelt af de studieretninger, der findes derude, har noget sådant fundet sted. For veterinærernes vedkommende fandtes der forud for den kgl. veterinær- og landbohøjskole en skole, der bar navnet den kgl. danske veterinærskole. Den blev oprettet i 1773. Tilskyndelsen var kvægpesten, som på det tidspunkt hærgede hele Europa. Denne skole blev nedlagt, og man flyttede ud på Bülowvej, da den kgl. veterinær- og landbohøjskole begyndte sin undervisning i 1858.

For de andre studieretningers vedkommende havde der ikke før den tid været nogen egentlig samlet undervisning. Der havde nok været meddelt undervisning, men det var sket under ret omskiftelige forhold i tilknytning til snart den ene og snart den anden af de bestående læreanstalter. Da skolen oprettedes i 1858, var det kun tre af de nuværende studieretninger, der var repræsenteret derude, nemlig veterinærerne, landmændene og landinspektørerne eller landmålerne, som man kaldte dem dengang. Først i 1863 kom skovbrugerne og havebrugerne med, og så sent som i 1921 blev den sidste afdeling, mejeribrugsafdelingen, oprettet, og vi har så de afdelinger, som omtales i lovforslagets § 1, samlet derude. I samme paragraf nævnes, at der fortsat skal være mulighed for, hvis man mener, der er behov derfor og ønske derom, at knytte nye afdelinger til skolen.

I § 1, stk. 3, står der en bemærkning, som jeg synes der kan være grund til at stoppe lidt op ved, idet det her fastslås, at der foruden at meddeles undervisning også skal drives forskning ved de forskellige afdelinger. Når vi ser på de kongelige anordninger, love og bestemmelser, der hidtil har dannet grundlaget for skolens liv, tales der her udelukkende om undervisning. Det

[Niels Ravn.]

er første gang, forskningen direkte lov- hjemles. Nu kan man ikke deraf udlede, at der ikke i den periode, der er gået, har været drevet forskning derude; tværtimod, det har der i høj grad. Der har ved de forskellige afdelinger været drevet en forskning, der har givet resultater, som har gjort, kan vi godt sige, Danmarks navn kendt på disse områder ude i den store verden. Jeg synes, der ved denne lejlighed kan være anledning til blot at nævne et enkelt forskningsresultat, nemlig professor Bernhard Bangs opdagelse af kastningsbacillen i slutningen af forrige århundrede. Han var den første i verden, der fandt denne bacille, dens oprindelse, dens levevis og dens smitteveje, og som angav de retningslinjer, som har ført til det stade, hvorpå vi står i dag, at vi her i Danmark praktisk talt er fri for denne farsot, medens man ude i verden arbejder efter de retningslinjer, som blev givet her fra landet. Når man nu fastsætter i loven, at der skal drives forskning, er det altså ikke for at indføre noget nyt, men for at fastslå en eksisterende tingenes tilstand.

Med hensyn til de bestemmelser, der fastsætter skolens nye ledelse, er der nærmest tale om navneforandringer. Direktøren kaldes rektor. Man mener, at dette navn bedre dækker, hvad der svarer til en leders stilling på en sådan læreanstalt i lighed med de andre højere læreanstalter. Hans udnævnelse o. s. v. skal foregå på samme måde, og hans funktionstid bliver uændret 5 år. Han får i modsætning til tidligere en prorektor ved sin side, som dog i modsætning til rektor kun udnævnes for to år. Undervisningsrådet får navneforandring til lærerforsamlingen, og de forskellige afdelinger kaldes nu for videnskabelige fagråd.

Den største ændring sker — og det har også været tilsigtet — med hensyn til forretningsudvalget. Det nuværende forretningsudvalg, der består af de 3 afdelingsformænd plus undervisningsrådets sekretær, har ikke haft særlige beføjelser, og dets indflydelse har ikke været stor. Det ny forretningsudvalgs sammensætning og navnlig dets kompetence udvides, og det er bl. a. udsprunget af den for kort tid siden omtalte Wambergssag. Man vil have et bestemt forum, hvorpå ansvar i påkommende til-

fælde kan lægges. Men når man nu giver et sådant forretningsudvalg udvidet bemyndigelse, kunne der måske være anledning til at undersøge, om de retningslinjer, hvorefter dette udvalg skal sammensættes, nu også dækker de ønsker, der næres ude på skolen. Det er mig bekendt, at nogle nærer visse ønsker, som ikke helt opfyldes af lovforslaget, således som det er udformet, og alene af den grund kunne det måske være fornødt i et udvalg at få forelagt de forskellige synspunkter, som findes på skolen, hvad enten de går i den ene eller den anden retning.

I lovforslaget omtales en administrativ chef, men det fremgår hverken af lovforslaget eller af bemærkningerne, hvad denne titel egentlig dækker over. Er det en ny stilling, der skal oprettes, eller er det en bestående, der, ligesom det er tilfældet for mange af de andre stillingers vedkommende, får navneforandring?

Vi skulle jo gerne have en lov ud af det, som kunne holde et langt stykke tid fremover, omend måske ikke i 100 år som den nuværende. På en sådan skole arbejdes der altid på lang sigt, og derfor er det godt at have rolige og stabile arbejdsforhold. Jeg vil derfor håbe, at vi må få en lov ud af det, som kan give skolen den grundlov, man har ønsket derude, en grundlov, som kan være en værdig basis for det arbejde, der gøres.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Slipsager: Det foreliggende lovforslag om den kgl. veterinær- og landbohøjskole kan jeg på mit partis vegne tilsige velvillig behandling. Med den betydning, landbohøjskolen har for landets hovederhverv, er det naturligt, at man forsøger at give skolen de bedst mulige arbejdsvilkår. Ledelsen arbejder, som det allerede er sagt, efter en lov af 1856 med forskellige tillæg og anordninger, så det vil ikke forundre nogen, at denne lov trænger til at blive ført à jour, en ajourføring i lighed med den, der er foretaget for andre højere læreanstalters vedkommende.

I § 1 er angivet de studieretninger, der findes på landbohøjskolen for tiden, men samtidig er der givet mulighed for udvidelse til nye studieretninger og for, at ny forskning kan optages. Det er forhold, som vi

[Slipsager.]

hilser med stor tilfredshed, da ingen kan sige, hvordan forholdene vil blive i fremtiden, eller hvad der vil blive brug for.

De efterfølgende paragraffer fastsætter regler om skolens ledelse og skolens samarbejde, studieretningerne og forskningsretningerne, og jeg tror, at de vil bevirke, at der bliver mulighed for et godt arbejde og et godt samarbejde i fremtiden. Som det allerede er sagt, skal skolens arbejde føres videre i henhold til kongelige anordninger. Jeg tror, det er rigtigt, at skolen stadig væk ledes i tilknytning til landbrugsministeriet og derigennem i tilknytning til landbrugsorganisationerne, som jo i fortiden har haft den store indflydelse på landbohøjskolens ledelse; en sådan indflydelse vil sikkert også være sund i fremtiden.

Men også jeg har hørt rygter om, at man er ved at ændre en lille smule på reglerne for optagelse af elever derude, og heller ikke jeg er helt sikker på, at man skal gå for vidt i retning af at ændre kravene fra de praktiske til de mere teoretiske fag. Jeg tror, man skal være lidt forsigtig med at slække alt for meget på den praktiske forbindelse med fagene ude omkring, og derfor vil også jeg være glad ved i et udvalg at få lov til at se på, hvad der eventuelt kommer til at stå i de anordninger, hvorefter skolen skal arbejde — ikke fordi vi skal diktere eller blande os i landbohøjskolens ledelse, men derfor kunne det alligevel være godt at tale lidt sammen om disse forhold.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling af lovforslaget. Vi vil gerne medvirke til, at ledelsen på 100 års dagen kunne have en god ny lov at arbejde under, en lov, som gør det muligt for skolen stadig at opfylde de krav, der bliver stillet til den.

Alfred Jørgensen: Den lovgivning, som den kgl. veterinær- og landbohøjskole hviler på, er jo ca. 100 år gammel og har ikke været underkastet egentlig revision siden 1903. Det er derfor ikke underligt, at hele ordningen må virke noget gammeldags, og at en dybtgående nyordning trænger sig på. Fra retsforbundets side stiller vi os forstående over for denne kendsgerning, og vi er velvilligt indstillet over for arbejdet i det kommende udvalg.

At hele grundlaget, hvorpå den kgl. veterinær- og landbohøjskole hviler, er noget forældet, kunne der sikkert nævnes en række eksempler på.

Fra en kilde, som jeg har grund til at anse for pålidelig, har jeg således fået oplyst, at bevilling til at nedsætte sig som lirekassemand gives af landbohøjskolen. Grunden til denne mærkelige ordning skulle være, at der til lirekassedrift oprindeligt altid hørte en lille abe, der bl. a. havde den opgave at optage kollekt blandt tilhørerne. Hvis denne ordning med bevillingsudstedelse fra landbohøjskolen endnu består, — og det har jeg hverken fået bekræftet eller afkræftet; jeg spørger bare — var der vel grund til at overveje en ændring i denne praksis nu, da den pågældende virksomhed med abens afskaffelse må siges at være fuldt mekaniseret.

Fuglsang: Også det her foreliggende lovforslag kan jeg på kommunisternes vegne anbefale. Det går, som den højtærede landbrugsminister har sagt, ud på at bringe lovgivningen om landbohøjskolen i overensstemmelse med tidens krav, og det vil jo sige på linje med, hvad der gælder for andre, tilsvarende læreanstalter.

Der er talt om forholdet mellem teori og praksis. For mig at se indebærer § 1, sådan som den er udformet, alle muligheder for udvikling både af den side, som vender ud mod det praktiske liv, og af det teoretiske forskningsarbejde, som jo i sidste instans er uhyre nødvendigt for landbrugets videre udvikling.

I forbindelse med den højtærede ministers udtryk „tidens krav“ kom jeg til at tænke på den tale, som direktør Thorkil-Jensen holdt på årsdagen for skolens oprettelse for to år siden. Han talte dér om skolens store betydning for dansk landbrugs udvikling i den tid, der er gået, bl. a. under den store omlægning fra kornproduktion til husdyravl, som fandt sted forholdsvis kort tid efter skolens grundlæggelse; og som en af hovedårsagerne til, at skolen havde været i stand til at løse sin opgave, nævnte han det, at den var udstyret efter tidens krav.

Det er naturligvis rigtigt, at det, som dette lovforslag omhandler, hovedsagelig er administrative og ledelsesmæssige forhold. Men skolens store betydning er jo ikke blot

[Fuglsang.]

afhængig af de administrative forhold; også rent håndgribelige ting spiller ind, bl. a. penge, og det bliver jo dog i sidste instans dette høje ting, som får ansvaret for skolens økonomi.

Skolen fejrer, som det er nævnt, i september måned 100 års dagen for sin åbning, og denne 100 års dag falder jo i en omsvingsperiode, som måske er af ikke ringere betydning for dansk landbrug end det, som fandt sted i skolens første år. Vi er inde i en periode, hvor konkurrencen for dansk landbrug er meget hård, men det er også en periode, hvor det ude i verden går op for folk, at denne kamp i høj grad afgøres på skolebænke, læreanstalter og i forskningsinstitutter. I en sådan periode har vi efter vor mening simpelt hen ikke råd til — ikke alene på det administrative område, men også med hensyn til teknisk udstyr, og hvad der ellers koster penge — at undlade at holde dansk landbrugs højeste skole på højde med det bedste, som findes ude i verden.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg takker for tilslutningen til lovforslaget og vil gerne gøre et par bemærkninger i anledning af de spørgsmål, der er stillet.

Jeg takker det ærede medlem hr. Chr. Thomsen for udtalelsen om, at han håbede, at denne skole stadig måtte høre under landbrugsministeriet; de bemærkninger, han gjorde i denne forbindelse, og begrundelsen for dem kan jeg helt tilslutte mig.

Næsten alle ordførerne har ønsket en nærmere præcisering af, hvad de kgl. anordninger går ud på. Jeg kan sige det i meget store træk: de går ud på at gennemføre den samme organisering af landbohøjskolen, som i dag er gældende for de højere læreanstalter. Jeg sagde udtrykkeligt: den samme organisering, men jeg er parat til i det udvalg, der nu bliver nedsat, at forelægge udkastene til de kgl. anordninger. Forslag til disse kgl. anordninger er udarbejdet.

Jeg er ganske enig med de ærede medlemmer hr. Harald Nielsen og hr. Slipsager i deres udtalelser om, at det er meget ønskeligt, at landbohøjskolen bevarer den snævrere mulige kontakt med det praktiske jordbrug. Jeg tror at turde sige, at dette er sko-

lens ledelse fuldt ud klar over; det dækker ledelsens ønsker såvel som mine.

Jeg kan sige til det ærede medlem hr. Harald Nielsen, at der foreligger ikke i dag fra min side ønsker om ændringer i den retning, som såvel det ærede medlem hr. Harald Nielsen som det ærede medlem hr. Slipsager havde hørt tale om. Der drøftes godt nok ændringer, men jeg for mit vedkommende har ikke taget stilling til nogen ændringer og vil heller ikke gøre det undtagen efter meget indgående drøftelser med det praktiske landbrugs repræsentanter. Men også det spørgsmål kan der selvfølgelig være basis for at behandle i et kommende udvalg.

Til det ærede medlem hr. Niels Ravn kan jeg om den administrative stilling, der er nævnt i lovforslaget, sige, at der er tale om en udvidelse af kompetencen for en mand i en allerede eksisterende stilling; det er højskolens inspektørstilling, som tænkes omdannet til administrativ chefstilling.

Jeg er helt enig i, at det kan være rimeligt at høre de forskellige meninger om lovforslaget. Jeg vil dog gerne understrege, at forslaget før fremsættelsen har været forhandlet med landbohøjskolen, og det er på linje med landbohøjskolens ønsker.

Der er rejst et spørgsmål her, som jeg dog på grund af dets store rækkevidde er nødt til at vente med at besvare, til vi kommer i udvalget; det er spørgsmålet, om det stadig er landbohøjskolen, der skal give bevillinger til nedsættelse som lirekassemand. Jeg ved det ærlig talt ikke, men det kunne vi måske få opklaret.

Det er nævnt, at det foreliggende lovforslag er en jubilæumsgave til landbohøjskolen. Dertil vil jeg sige, at forslaget har været under forberedelse i nogen tid, og det er nærmest tilfældigt, at det kommer nu samtidig med højskolens jubilæum. Imidlertid er jubilæet jo en passende lejlighed til at gennemføre et sådant forslag, og sådan set kan man altså godt kalde det en jubilæumsgave til højskolen. Jeg håber ikke, det bliver den eneste, den får.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingsmand Baunsgaard har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Finder finansministeren det rimeligt, at der ved opgørelse af den skattepligtige indkomst stilles krav om dokumentation af forbrug af dagpenge og rejsegodtgørelser i private erhverv, når samme krav i henhold til statsskatteloven ikke kan stilles for tilsvarende godtgørelse ved udførelse af offentlige hverv?“

Folketingsmand Lynnerup Nielsen har meddelt mig, at han ønsker til fiskeriministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er det ministerens opfattelse, at al omplantning af smårødspætter til Limfjorden og bæltfarvandene skal ophøre fra og med indeværende år?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 18. marts kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 5 repræsentanter og 5 stedfortrædere til Det europæiske Råds rådgivende forsamling.

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om afholdelse af frivillig offentlig auktion over indenlandske pelsdyrskind.

3) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om brunkullejer.

4) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om statens husholdningsråd.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne om aldersrente og lov for Færøerne om invalideforsikring.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om midlertidigt tillæg til visse ydelser i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, loven om invaliderente m. v. til tilskadekomne militære værnepligtige samt loven om invalideforsørgelse.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af engangsskat-nævnet.

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om sømandsskat.

12) *Anden behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1958 til 31. marts 1959.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af frugtplantager.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 16⁵.

66. møde.

Tirsdag den 18. marts kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 17. d. m. meddeler økonomiministeren, at han i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3, ønsker her i tinget — så vidt muligt tirsdag den 18. marts 1958 — at give en redegørelse for den økonomiske årsoversigt for indeværende år. Årsoversigten vil samme dag blive omdelt til tingets medlemmer.

Folketingsmand Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker at tage et tidligere anmeldt spørgsmål til handelsministeren vedrørende materialeboykot af cykelfabrikken i Pandrup tilbage. Spørgsmålet er her efter bortfaldet.

Uden for dagsordenen har den højtærede økonomiminister ordet for at fremsætte den i dag anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Bertel Dahlgaard): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte nogle bemærkninger i tilknytning til den økonomiske årsoversigt, som i dag omdeles til tingets medlemmer.

Årsoversigten, der som sædvanlig er udarbejdet af det økonomiske sekretariat med bistand af embedsmænd fra de interesserede ministerier og styrelser samt fra nationalbanken, er i år udvidet med en detaljeret oversigt over den statsfinansielle stilling.

I 1955 offentliggjorde det økonomiske sekretariat en analyse af statsfinanserne i 1938 og i årene frem til finansåret 1953-54. Der var her for første gang tilvejebragt detaljerede, sammenlignelige oplysninger om statens indtægter, udgifter, finansieringsforhold m. v. for en længere årrække. I de følgende år blev denne materiale-samling ført à jour gennem oversigter over den statsfinansielle stilling i 1954-55 og i 1955-56. Disse oversigter blev offentliggjort som bilag til de pågældende års finanslovsforslag.

Efter aftale med finansministeren i efteråret blev det besluttet at udskyde offentliggørelsen af den statsfinansielle oversigt

for finansåret 1956-57, således at denne oversigt kunne offentliggøres sammen med den økonomiske årsoversigt, som her foreligger. Årsoversigtens skøn over den statsfinansielle stilling i indeværende og det kommende finansår vil være mere vejledende, når den samtidig ledsages af en fyldig redegørelse for den statsfinansielle udvikling i den forløbne periode. Hertil kommer, at det i en almindelig redegørelse for den økonomiske udvikling i 1957 og for de økonomiske udsigter for 1958 er rimeligt at bringe en fyldig omtale af statsfinanserne, som er et så vigtigt led i den økonomiske politik. Endelig må det formodes, at en sådan redegørelse for den økonomiske og finansielle stilling har sin største aktuelle betydning netop på dette tidspunkt, hvor det høje ting er beskæftiget med at fastlægge rammerne for den økonomiske udvikling i det kommende år.

Den økonomiske årsoversigt indeholder i øvrigt som sædvanlig en sammenfattende redegørelse for den økonomiske udvikling i det forløbne år og et forsøg på en vurdering af de økonomiske udsigter for det år, vi er inde i. Denne vurdering er naturligvis i år stærkt præget af den stigende grad af usikkerhed med hensyn til, hvorvidt og hvornår regeringerne i de lande, hvis økonomiske politik er udslaggivende for den internationale konjunkturudvikling, beslutter sig til effektive foranstaltninger mod det almindelige økonomiske tilbageslag, som nu har været undervejs gennem mere end et halvt år.

Den økonomiske udvikling her i landet har i 1957 gennemløbet to forskellige faser. Grænsen mellem dem falder ret nøje sammen med tidspunktet for den nuværende regerings tiltræden, altså tiden omkring juni måned. Udviklingen i begyndelsen af året var karakteriseret af forhold, som trak i retning af en forringelse af valutastillingen. Der foregik en ret kraftig stigning i den indenlandske efterspørgsel. Årsagerne hertil var flere. Byggeriet kom på grund af vejrforholdene ekstraordinært tidligt i gang og antog et betydeligt omfang. Pengelønningerne var stigende, og de lavere priser på landbrugsvarer betød en yderligere forøgelse af købekraften hos befolkningen i byerne. Modstykket hertil, en formindskelse af købekraften hos landmændene, var i